

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Hubert Wrzeszcz (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi J. W. o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 2 grudnia 2011 r., sygn.
akt I ACa .../11
z powództwa J. W.
przeciwko Skarbowi Państwa - Staroście G.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 stycznia 2014 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 marca 2013 r.,

1) oddala zażalenie;

2) przyznaje adwokatowi T. Ś. z kancelarii „[...]” od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 5.400,- (pięć tysięcy czterysta) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za reprezentowanie powoda z urzędu w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym;

3) nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów postępowania zażaleniowego,

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 28 marca 2013 r. odrzucił skargę powoda J. W. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem tego Sądu z dnia 2 grudnia 2011 r., którym oddalono apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w N. z dnia 16 czerwca 2011 r., oddalającego powództwo skierowane przeciwko Skarbowi Państwa – Staroście G. o zapłatę kwoty 300.000 zł.

Skarga oparta została na podstawie nieważności (art. 401 pkt 2 k.p.c.), mającej polegać na pozbawieniu możliwości działania w postępowaniu apelacyjnym na skutek niepowiadomienia powoda o terminie rozprawy odwoławczej, co uniemożliwiło mu osobisty udział, oraz uczestniczenia w niej jedynie pełnomocnika substytucyjnego

Sąd Apelacyjny, odrzucając skargę o wznowienie na podstawie art. 410 § 1 k.p.c., przyjął że została ona wniesiona z uchybieniem przepisanego terminu oraz nie jest oparta na ustawowej podstawie. Powód dowiedział się o wyroku Sądu Apelacyjnego już w grudniu 2011 r., o czym świadczy treść jego pisma z dnia 8 grudnia 2011 r., zawierającego poprzednią skargę o wznowienie postępowania, zwróconą zarządzeniem z dnia 9 października 2012 r. wobec nieusunięcia jej braków formalnych. Obecna skarga o wznowienie, złożona dnia 22 listopada 2012 r., została zatem wniesiona z przekroczeniem trzymiesięcznego terminu przewidzianego w art. 407 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny nieoparcie skargi na ustawowej podstawie wywiódł z ustalenia, że powód w postępowaniu apelacyjnym był reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, podejmowanie w jego imieniu przez pełnomocnika substytucyjnego czynności było skuteczne, a skoro nie zarządzono przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron, nie zachodził obowiązek zawiadomiania powoda o terminie rozprawy apelacyjnej i brak było podstawy do jej odroczenia. Odnośnie do dowodów, które powód miałby przedstawić osobiście na rozprawie odwoławczej, Sąd wskazał po pierwsze, że w skardze nie została powołana podstawa wznowienia przewidziana w art. 403 § 2 k.p.c., po drugie, że nie można przyjąć, iż powołanych w skardze dokumentów powód nie mógł wykorzystać przed prawomocnym zakończeniem procesu.

Powód wniósł zażalenie na postanowienie odrzucające skargę o wznowienie, zaskarżając je w całości. Zarzucając błędne niezastosowanie art. 410 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że w sprawie zachodzą podstawy do odrzucenia

skargi o wznowienie, podczas gdy skarżący formułował pisma procesowe w sposób niefachowy i niejednoznaczny, co powinno być interpretowane na jego korzyść wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia. Reprezentujący powoda adwokat wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych.

Pozwany, reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie skargi i przyznanie zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że samo sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401-403 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z jej uzasadnienia wynika, że przytoczona podstawa w rzeczywistości nie występuje. Mając na względzie, że ocena czy skarga o wznowienie oparta została na ustawowej podstawie dotyka kwestii związanych z merytoryczną oceną podstaw skargi, w orzecznictwie i nauce prawa przyjmuje się zgodnie, że możliwość odrzucenia ze względu na brak oparcia na ustawowej podstawie musi być ograniczona do przypadków niebudzących wątpliwości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 38/12, niepubl.; z dnia 5 lutego 2009 r., I CZ 4/09, niepubl.; z dnia 18 maja 2006 r., IV CZ 36/06, niepubl.; z dnia 15 września 2005 r., II CZ 78/05, niepubl.; z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, niepubl.; z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNP 2001/4/123). Nie można przy tym pomijać regulacji art. 410 § 2 k.p.c., która pozwala sądowi zwrócić się do skarżącego o przedstawienie uprawdopodobnienia m.in. okoliczności stwierdzających dopuszczalność wznowienia. Tylko wtedy, gdy z treści skargi wynika, że wznowienie postępowania z całą pewnością nie jest dopuszczalne, żądanie uprawdopodobnienia staje się zbędne.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Apelacyjny trafnie przyjął, że brak oparcia skargi powoda na ustawowej podstawie wznowienia w sposób oczywisty wynikał już z twierdzeń skargi, zawartej w piśmie z dnia 22 listopada 2012 r. Sąd wyczerpująco i w sposób nie budzący zastrzeżeń umotywowował w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia swoje stanowisko. Oceny tej nie może podważyć

zażalenie powoda, nie precyzujące nawet wątpliwości, które miałyby jego zdaniem powstać w zakresie sformułowania podstaw skargi.

Prawidłowo ustalono także datę rozpoczęcia biegu terminu do złożenia skargi i jego uchybienie.

Z tych przyczyn, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił jak wyżej. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono na podstawie §§ 15 i 16 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2, § 6 pkt 7 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie...(jedn. tekst Dz. U. z 2013 r., poz. 490). Mając na względzie złą sytuację majątkową skarżącego, subiektywne przekonanie o zasadności podstaw skargi o wznowienie postępowania odstąpiono, w oparciu o zasadę słuszności, od obciążenia go obowiązkiem zwrotu stronie przeciwnej kosztów postępowania zażaleniowego (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.).